

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
Кликните да бисте почели унос текста.
<ol style="list-style-type: none">1. Датум и орган који је именовано комисију 19. 4. 2017, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:<ol style="list-style-type: none">1. Др Биљана Дојчиновић, редовна професорка, наука о књижевности, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 22. 6. 2016, ужа научна област Наука о књижевности.2. Др Зоран Пауновић, редовни професор, англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2006.3. Др Владислава Гордић Петковић, редовна професорка, англистика, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 3. октобар 2008.4. Др Ана Коларић, доценткиња, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 29. 11. 2016.5. Кликните да бисте почели унос текста.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
Кликните да бисте почели унос текста.
<ol style="list-style-type: none">1. Име, име једног родитеља, презиме: Софија, Дубравко, Немет2. Датум рођења, општина, република: 16.04.1984. Јагодина, Јагодина.3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: Децембар 2008, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Катедра за енглески језик и књижевност, "Fruit, Vegetable and Animals Through Polysemy and Idioms in English Language".4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Семантика
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
„Брак и родне улоге у романима <i>Излет на пучину</i> и <i>Госпођа Даловеј</i> , Вирџиније Вулф“
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.
Докторска дисертација Софије Немет састоји се од укупно 268 страница текста. Рад садржи следеће одељке: Резиме на српском језику (vi–ix), Резиме на енглеском језику (x–xiii), Резиме на руском језику (xiv–xviii), Увод (1–12), Из живота књижевнице (13–22), Брак на мети феминистичке критике (23–50), <i>Мелимброзија</i> и <i>Излет на пучину</i> (51–146), Даловејеви у причи (147–167), Даловејеви као прототипи (168–191), <i>Госпођа Даловеј</i> , роман (192–220), Закључак (221–230), Литература (231–239), Прилог: Вирџинија Вулф у глобалној мрежи књижевница (240–243).
V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Прво поглавље дисертације чини „Увод“ у дисертацију. У другом поглављу, насловљеном „Из живота књижевнице“, ауторка даје биографску потпору за даљу

анализу књижевног стваралаштва Вирџиније Вулф. У овом поглављу истиче се значај контекста. Нарочито се говори о животу књижевнице у Лондону, а посебно се указује и на културолошки и симболички значај одевне праксе модерног доба у повоју. Један од основних циљева јесте да истакне утицај прве лондонске авангардне дружине уметника и интелектуалаца из групе Блумзбери на културу.

У трећем поглављу, „Брак на мети феминистичке критике“, дефинишу се теоријски концепти који су кључни за анализу романа и новела Вирџиније Вулф. Истражују се теме, мотиви, симболи и жанрови типични за романе женске књижевности. Међу концептима се издвајају женска књижевна традиција и брак, затим културно и историјско наслеђе присутно у делу књижевнице у виду викторијанске традиције и идеологије, као спорних тема које стоје у блиској вези са феноменима „култа домаћинства“ и „виле домаћег огњишта“ које је Вирџинија Вулф суптилно настојала да деконструише, као и свеприсутне теме рода, сексуалности, андрогинности, идентитета и разлике, другости, преэдипалног периода везаности за мајку и чежње за мајком, као лајтмотивом дела Вирџиније Вулф.

Четврто поглавље, „Мелимброзија и Излет на пучину“, посвећено је компаративној анализи првог објављеног романа Вирџиније Вулф и њеног постхумно сабраног и објављеног рукописа. Тумачење је спроведено синхроно. Поглавља која се налазе у фокусу анализе издвајају се по присутности теме брака и родних улога у браку и мушко-женским односима, затим теме љубави, удварања, сазревања, смрти, као и мотив чежње за мајком. Минуциозна анализа посвећена је ликовима Рејчел Винрејс и Теренса Хјуита, Даловејевих и Амбровових, при чему се они уједно пореде као парови, то јест, упоређују се њихови остварени или пак неостварени бракови. Компаративна анализа подразумева две ствари: поређење технике карактеризације и приказивања и тумачење разлога због којих је ауторка одређене делове избацила или изменила у финалној у односу на претходну верзију. Такође, указује се на интертекстуалну везу са романом *Под туђим утицајем* Џејн Остин.

„Даловејеви у причи“ пето је поглавље, и оно је посвећено анализи кратких прича Вирџиније Вулф. У фокусу се налази збирка од седам постхумно сабраних и објављених прича, *Забава код госпође Даловеј*. Посебној анализи подвргнуте су две новеле: „Нова хаљина“ и „Госпођа Даловеј у улици Бонд“. Указује се на интертекстуалну повезаност новела са романима, док је наглашена и интертекстуална веза са делом Вилема Шекспира и Персија Биша Шелија. Концепт који се посебно истиче јесте симболизам одеће, док се као доминантан издваја мотив огледала.

Шесто поглавље, „Даловејеви као прототипи“, посвећено је компаративној анализи ликова Даловејевих у свим делима обухваћеним дисертацијом. Разматрају се најпре родне одлике ових ликова и њихове родне позиције у браку и друштву. Концепти који се издвајају јесу: род, разлика и разлике унутар разлика. У средишту анализе налазе се још и појмови моћи и субверзије, при чему ауторка настоји да укаже у којим се аспектима лик Кларисе Даловеј показује као субверзиван. Кроз анализу дома и собе као мотива, дом Даловејевих издваја се као седиште матрице моћи више класе британског друштва, док се унутар те матрице уочава дејство субверзивне силе, оличене Кларисом Даловеј. Један од циљева је да се спроведе својеврсна деконструкција концепта „култа домаћинства“ и идеје о „виле домаћег огњишта“.

У седмом поглављу, „Госпођа Даловеј, роман“, ауторка анализира ликове Даловејевих у роману *Госпођа Даловеј*. Ово поглавље нуди и компаративну анализа бракова Даловејевих и Смитових. Теме које се истражују јесу љубав, брак и род, док се концепт епифаније нарочито осветљава. У овом поглављу истичу се модернистичке технике писања типичне за романе тока свести.

У „Закључку“ докторске дисертације своде се резултати претходних поглавља, односно сумирају се увиди из поглавља посвећених анализи рукописа *Мелимброзија*, романа *Излет на пучину*, збирци кратких прича *Забава код госпође Даловеј* и романа *Госпођа Даловеј*. Потврђује се да су теме рода и брака почетне теме дела Вирџиније Вулф, које се кроз њен опус понављају, варирају и истичу као доминантне.

Иза закључка следи литература која се састоји од дела Вирџиније Вулф на енглеском језику: романа, збирки приповедака, есеја, мемоара, дневника и писама, затим прозног опуса Вирџиније Вулф у преводу, биографија, критичке литературе о делу Вирџиније Вулф, остале теоријске литературе и књижевних текстова, као и релевантних интернет страница.

На самом крају, у прилогу „Вирџинија Вулф у глобалној мрежи књижевница“, дат је графички приказ позиције и рецепције ове књижевнице између њених претходница и следбеница, у оквиру електронске базе података *Women Writers in History*. Овде су приказани резултати ауторкиног истраживачког рада, који показују рецепцију дела Вирџиније Вулф у Србији с почетка двадесетог века, као и рецепцију књижевница које је Вирџинија Вулф читала и о којима је писала.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

1) „Родни идентитет и андрогина визија Вирџиније Вулф у романима *Орlando* и *Госпођа Даловеј*“. Савремена проучавања језика и књижевности, IV/ 2 (2012): 617–626. ISBN

978-86-85991-40-0.

- 2) „Идентитет и разлика у роману *Госпођа Даловеј* Вирџиније Вулф и *Сати* Мајкла Канингема“. Филолог – часопис за језик, књижевност и културу, 11 (2015): 215–225. ISSN 1986-5864 (PRINT). E-ISSN 2233-1158 (ONLINE) <<http://doisrpska.nub.rs/index.php/filolog/article/view/1930/PDF>>.
- 3) „Тема рата у романима *Излет на пучину* и *Госпођа Даловеј* Вирџиније Вулф“. Књиженство, часопис за студије књижевности, рода и културе, 5 (2015). УДК 821.111.09-31 (Онлајн) <<http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php?category=154>>.
- 4) “Art as Weapon in Margaret Atwood’s *Cat’s Eye*”. *Canada in Short: Contemporary Canada in Short Fiction*. Belgrade: University of Belgrade, Faculty of Philology (2017): 263–276. ISBN 978-86-6153-391-4.

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Кликните да бисте почели унос текста.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У другом поглављу, „Из живота књижевнице“, поред тога што се нуди биографска потпора за даљу анализу књижевног опуса Вирџиније Вулф, истиче се и значај контекста, односно историјског тренутка и културолошког момента у коме је књижевница живела, коме је својим радом доприносила и који је, на послетку, заједно са групом Блумзбери као уметница и осмислила.

У поглављу „Брак на мети феминистичке критике“ дефинисани су и изудвојени главни појмови, теме, мотиви, симболи и жанрови типични за романе женске књижевности, у оквиру којих се анализира дело Вирџиније Вулф.

У поглављу „*Мелимброзија* и *Излет на пучину*“ кроз компаративну анализу спроводи се поређење технике карактеризације и приказивања које је књижевница током година усавршавала и тумаче се разлози због којих је одређене делове ревидирала у финалној верзији. Закључује се да је спрам *Мелимброзије Излет на пучину* очигледан вид редукције, ускраћивања и сажимања исказаног, у чему се препознаје типична модернистичка техника приказивања. Такође, увиђа се промена става из оптимистичког у песимистички. На пример, визија будућег живота у браку вереничког пара из *Мелимброзије* оптимистичнија је. И емоције јунака *Мелимброзије* јесу интензивније, израженије, слободније исказане и позитивније у односу на оне приказане у *Излету на пучину*. Теме борбе за женска права отвореније су постављене у *Мелимброзији*, а ликови своје ставове ватреније заступају, те је и такозвани „рат између полова“ агресивније приказан у *Мелимброзији* него у *Излету на пучину*. Стиче се и утисак да протагонисткиња *Мелимброзије* достиже одређени степен просвећења, за разлику од протагонисткиње *Излета на пучину*, која се не развија значајно као јунакиња. Анализом лика протагонисткиње у оба дела потврђује једна од основних хипотеза ове дисертације, а то је да „чезња за мајком“ спречава Рејчел Винрејс да заснује брачну заједницу.

У поглављу „Даловејеви у причи“ показано је како Вирџинија Вулф у својим причама преиспитује истинитост датих и наслеђених категорија и дефиниција рода, као и породичних и класних односа, као чиниоца идентитета. Поред тога што се анализом тока свести протагонисткиње приче „Госпођа Даловеј у улици Бонд“ стиче дубљи увид у ниподаштавајуће ставове овог лика према своме супругу, показано је како ауторка води суптилну борбу и са симболима женине потчињености. Одевни предмети попут рукавица и викторијанске хаљине истичу се као симболи застареле и непожељне концепције викторијанских вредности. Како је идеализација представе о женствености из деветнаестог века међу модерним била недопустива, у одређеном смислу може се закључити да Вирџинија Вулф протагонисткињу приче „Нова хаљина“ „кажњава“ лудилом, због регресије коју овај лик чини појавивши се на забави код Кларисе Даловеј у старој викторијанској хаљини.

У шестом поглављу, „Даловејеви као прототипи“, ауторка показује на које су све начине књижевни ликови Даловејевих као брачни пар позициониран у „центар моћи“, односно центар владајуће класе британског друштва с почетка двадесетог века, представљајући тиме одређене прототипе. У збирци приповедака *Забава код госпође Даловеј* и у роману *Госпођа Даловеј*, у дому Даловејевих као седишту „симболичког поретка“, и локацијском „центру моћи“, показано је како је лик Кларисе Даловеј позициониран двоструко: истовремено унутар и изван матрице моћи. Клариса Даловеј у улози домаћице забава може се посматрати и као симбол естаблишмента у односу на који су њене гошће „Друго“, и као „Друго“ унутар сопственог „патријархалног“ дома. Дакле, долази се до закључка да је она истовремено део естаблишмента и представница субверзивне силе унутар њега. Другим речима, открива се како је лик Кларисе Даловеј и „вила“ и „демон“ „кућног огњишта“.

У седмом поглављу, „*Госпођа Даловеј*, роман“, анализом карактеризације зрелијих ликова Даловејевих уочава се развој Кларисе и Ричарда Даловеја као ликова који достижу емотивно

просветљење кроз унутрашњи развој, самоспознају, као и интуитивно препознавање емоција оног другог. Закључује се да љубав, нарочито за лик Ричарда Даловеја, представља својеврстан вид епифаније.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Овај рад има у фокусу развој једне теме – брачних односа Даловејевих у делу *Вирџиније Вулф*, али исто тако и развој метода приказивања ове теме. Ликови брачног пара Кларисе и Ричарда Даловеја постају тако, од првог романа *Вирџиније Вулф*, *Излет на пучину*, све до *Госпође Даловеј*, мера односа према свету В. Вулф као и њених књижевних метода. Наиме, *Вирџинија Вулф* завршава прву верзију свог првог романа у тренутку када настаје Џојсов *Портрет уметника у младости*, али је принуђена да свој текст цензурише и прилагоди ономе што издавачи у том тренутку сматрају прихватљивим. Њен први роман *Излет на пучину* стога је заправо тек друга верзија првобитног текста, управо као што је случај и са Џојсовим романом. И један и други јесу образовни романи и романи о уметницима. Но, како је у случају романа В. Вулф реч о судбини девојке, имамо сусрет са посебним поджанром, женским образовним романом. Тема брака отуд постаје кључно теоријско место и основни наративни мотив који нам представљају позицију јунакиње. Овај роман је од изузетне важности и за целокупно дело *Вирџиније Вулф* јер представља неку врсту каталога њених будућих поступака – такозваног тока свести, индиректног монолога, унутарњег монолога и других високомодернистичких поступака.

Захваљујући томе што је одабрала тему брака, и то врло одређеног брака који се појављује у више дела *Вирџиније Вулф*, кандидаткиња Софија Немет успела је да сажме многобројне битне одлике дела ауторке којом се бави. То су теме женског одрастања и сазревања, жанра женског образовног романа, теме родних односа и политика рода, те односа политике и рода; као и наратолошке теме модернистичког приповедања и модернизма и рода.

Све ове изузетно важне елементе кандидаткиња Софија Немат представила је разложно, прегледно и јасно. Свако појединачно поглавље логично нас уводи у наредно; закључци сваког појединог поглавља јасно су представљени и образложени, а рад у целини доноси нов и значајан увид у дело књижевнице *Вирџиније Вулф*.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

МА Софија Немет својом дисертацијом је испунила захтеве докторског рада и може да приступи његовој усменој одбрани.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Биљана Дојчиновић, ментор
2. Проф. др Владислава Гордић Петковић
3. Проф. др Зоран Пауновић
4. Доц. др Ана Коларић
- 5.